

Saistošie noteikumi Nr.6

Apstiprināti ar Baldones novada domes 2013.gada 3.aprīļa sēdes lēmumu (prot.Nr.7, 5.§)

Precizēti ar 2013.gada 26.jūnija sēdes lēmumu (prot. Nr.2, 14.§)

Par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanu, aizsardzību un izmantošanu Baldones novada pašvaldības teritorijā

Izdoti saskaņā ar likumu "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām", 17. panta trešo daļu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (turpmāk – aizsargājamās teritorijas) izveidošanas kārtību, vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamos un aizliegtos darbību veidus aizsargājamās teritorijās.
2. Noteikumi attiecas uz Baldones novada domes izveidotām aizsargājamām teritorijām.
3. Aizsargājamai teritorijai var izstrādāt individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus un funkcionālo zonējumu, ņemot vērā konkrētās aizsargājamās teritorijas īpatnības, kā arī tās izveidošanas un aizsardzības mērķus un uzdevumus.
4. Lai saskaņotu dabas aizsardzības, dabas resursu izmantošanas un novada ilgtspējīgas attīstības intereses, nodrošinot teritorijas dabas vērtību saglabāšanu, var izstrādāt aizsargājamās teritorijas dabas aizsardzības plānu, kas ietvertu arī taku un citu atpūtai nepieciešamo infrastruktūras elementu izveidi.
5. Aizsargājamās teritorijas individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus, kā arī dabas aizsardzības plānu apstiprina Baldones novada dome.

2. Izveidošanas kārtība

6. Dabas vai kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai Baldones novadā var tikt noteiktas šādu kategoriju aizsargājamās teritorijas: dabas liegumi, dabas parki un dabas pieminekļi.

6.1. Dabas parki ir teritorijas, kas pārstāv noteikta apvidus dabas un kultūrvēsturiskās vērtības un, kas ir piemērotas sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai. Atpūtas organizēšana un saimnieciskā darbība dabas parkos veicama, nodrošinot tajos esošo dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu.

6.2. Dabas liegumi ir cilvēka darbības maz pārveidotas vai dažādā pakāpē pārveidotas dabas teritorijas, kas ietver īpaši aizsargājamo savvaļas augu un dzīvnieku sugu dzīvotnes un īpaši aizsargājamus biotopus. Dabas liegumu galvenais mērķis ir saglabāt dabas vērtības, taču vienlaicīgi pieļaujama atpūtas un tūrisma infrastruktūras (taku, skatu platformu, informācijas zīmju, stendu u.c.) izveidošana.

6.3. Dabas pieminekļi ir atsevišķi, savrupi dabas veidojumi: aizsargājамie koki, dendroloģiskie stādījumi, alejas, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi un citi dabas retumi, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska vērtība. Lai nodrošinātu aizsargājamo koku un akmeņu saglabāšanu un to apskates iespēju, tiek aizsargāta arī teritorija 10 metru rādiusā ap akmeņiem un teritorija zem koku vainagiem, kā arī 10 metru rādiusā ap tiem, skaitot no koka vainaga projekcijas.

7. Priekšlikumu par aizsargājamās teritorijas izveidošanu var izteikt fiziskā vai juridiskā persona rakstveidā, iesniedzot Baldones novada domē pamatojumu un shēmu noteiktā mērogā.

3. Vispārējie aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi

8. Aizsargājamās dabas teritorijās aizliegts:

8.1.stādīt, sēt vai citādi ieviest citzemju augu sugas;

8.2.lietot minerālmēslus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus, izņemot repelentus pārnadžu atbaidīšanai un feromonus koku stumbra kaitēkļu ierobežošanai;

8.3.nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskiem transportlīdzekļiem, tricikliem, kvadricikliem un mopēdiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, izņemot gadījumus, ja pārvietošanās notiek pa teritorijas apmeklētājiem speciāli izveidotiem maršrutiem vai pārvietošanās ir saistīta ar šo zemju apsaimniekošanu, uzraudzību vai valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu;

8.4.kurināt ugunsurus ārpus speciāli ierīkotām vietām, kuras nodrošina uguns tālāku neizplatīšanos, izņemot ugunsurus pagalmos un ugunsurus ciršanas atlieku sadedzināšanai, atbilstoši meža apsaimniekošanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem;

8.5.dedzināt sausās zāles, virsāju un niedru platības, kā arī meža zemsedzi, izņemot īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanas pasākumus;

8.6.lai samazinātu dzīvnieku bojāeju – pļaut lauksaimniecībā izmantojamās zemes un lauces virzienā no malām uz centru;

8.7.veikt jaunu zemju meliorāciju, nosusināt purvus, mežaudzes slapjās minerālaugsnes un slapjās kūdras augsnēs;

8.8.rīkot autosacensības, motosacensības un velosacensības, rallijus, treniņbraucienus, izmēģinājuma braucienus, kā arī rīkot ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, Nacionālo bruņoto spēku un zemessargu mācības;

8.9.cirst kokus, kuru caurmērs 1,3 metru augstumā virs koku sakņu kakla pārsniedz 60 centimetrus, izņemot bīstamos kokus (koki, kas apdraud cilvēku dzīvību un veselību, tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus);

8.10.bojāt vai iznīcināt (arī uzarot, kultivējot vai ieaudzējot mežu) palieņu un terašu pļavas;

8.11.ierīkot purvos dzērveņu plantācijas;

8.12.veikt darbības, kas veicina augsnes erozijas attīstību, izņemot augsnes sagatavošanu lauksaimniecības un mežsaimniecības vajadzībām;

8.13.veikt darbības, kuru rezultātā tiek mainīta ezeru, upju, vecupju un strautu krasta līnija un gultne, izņemot upju dabiskā tecējuma vai ūdenstecēm un ūdenstilpēm piegulošo teritoriju dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanu;

8.14.iegūt derīgos izrakteņus, izņemot pazemes ūdens ieguvi personiskām vajadzībām;

8.15.atzarot augošus kokus mežaudzēs, izņemot koku atzarošanu skatu punktu ierīkošanai un uzturēšanai, elektropārvades un citu lineāro komunikāciju uzturēšanai, kā arī satiksmes drošībai uz ceļiem;

8.16.ierīkot jaunus mežsaimniecības (komersantu) ceļus;

8.17.mainīt zemes lietošanas mērķi, izņemot: īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanu; publiski pieejamu atpūtas, dabas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektu (piemēram, taku, skatu torņus, telšu vietu, estrādes, stāvlaukumu, apmeklētāju centru, informācijas centru u.c.) ierīkošanu; ceļu, inženierkomunikāciju un citu inženierbūvju restaurāciju un rekonstrukciju, ja tiek mainīts trases platums un novietojums;

8.18.ierīkot un paplašināt publiski pieejamus atpūtas, dabas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus (piemēram, takas, maršrutus, skatu torņus, telšu vietas, stāvlaukumus, apmeklētāju centrus un informācijas centrus), ja tie nav ietverti aizsargājamās teritorijas dabas aizsardzības plānā vai nav apstiprināti ar speciālu Baldones novada domes lēmumu;

8.19.veikt ekosistēmu, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanai, aizsardzībai un saglabāšanai nepieciešamos pasākumus, ja tie nav ietverti aizsargājamās teritorijas dabas aizsardzības plānā vai nav apstiprināti ar speciālu Baldones novada domes lēmumu;

8.20.iegūt ķērpjus, sūnas un citus augus, bojājot vai iznīcinot zemsedzi;

8.21.ierīkot jaunas medījamo dzīvnieku piebarošanas vietas;

8.22.veikt darbības, kuru dēļ tiek bojāts vai iznīcināts dabas piemineklis vai mazināta tā dabiskā estētiskā, ekoloģiskā un kultūrvēsturiskā vērtība (rakstīt, zīmēt un gravēt uz dabas pieminekļa, to pārvietot u.c.)

8.23.aizsargājamā ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa teritorijā aizliegts cirst kokus kailcirtē.

9. Aizsargājamo teritoriju mežu apsaimniekošana.

9.1. Meža zemēs aizliegts veikt mežsaimniecisko darbību no 1. aprīļa līdz 30. septembrim, izņemot:

9.1.1. meža ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumus;

9.1.2. bīstamo koku ciršanu un novākšanu;

9.1.3. meža atjaunošanu ar rokas darbarīkiem bez motora;

9.1.4. jaunaudžu kopšanu, kur vidējais augstums skuju kokiem ir līdz 0,7 metriem, bet lapu kokiem – līdz vienam metram.

9.2. Meža apsaimniekošana veicama tikai saskaņā ar aizsargājamās teritorijas dabas aizsardzības plānu vai, līdz šāda plāna izstrādei, ar Baldones novada domes lēmumu, kas balstīts uz eksperta atzinumu.

9.3. Aizsargājamās dabas teritorijās vai to zonās, kur galvenais mērķis ir saglabāt dabiskos biotopus un sugas (galvenokārt dabas liegumus), ir aizliegts:

9.3.1. cirst kokus galvenajā cirtē un rekonstruktīvajā cirtē;

9.3.2. atzarot augošus kokus mežaudzēs, izņemot koku atzarošanu skatu punktu ierīkošanai un uzturēšanai, elektropārvades un citu lineāro komunikāciju uzturēšanai, kā arī satiksmes drošībai uz ceļiem.

9.4. Aizsargājamās dabas teritorijās vai to zonās, kur galvenais mērķis ir rekreācija (galvenokārt dabas parkos),

9.4.1. aizliegts cirst kokus kailcirtē un rekonstruktīvajā cirtē,

9.4.2. veicot koku ciršanu galvenajā cirtē, aizliegts:

9.4.2.1. samazināt mežaudzes pirmā stāva biezību zem 0,4, neskaitot stāvošus sausus kokus;

9.4.2.2. veidot mežaudzē par 0,1 hektāru lielākus atvērumus.

9.5. Šo noteikumu 9.3. un 9.4. punktā noteiktie aizliegumi neattiecas uz gadījumiem, kad nepieciešami pasākumi īpaši aizsargājamo biotopu, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanai vai apsaimniekošanai.

9.6. Ja slimību inficētie, kaitēkļu invadētie vai citādi bojātie koki rada masveidīgas kaitēkļu savairošanās draudus un var izraisīt audžu bojāeju ārpus dabas lieguma, bojātos kokus atļauts cirst sanitārajā cirtē pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma, kurā noteikts konkrēts apjoms šo bojāto koku izvākšanai.

9.7. Kopšanas (vai galvenajā) cirtē uz cirsmas hektāru saglabā vismaz 15 dzīvotspējīgus vecākos un lielāko izmēru kokus (ekoloģiskos kokus), vispirms saglabājot resnākos (koku caurmērs lielāks par valdošās koku sugas koku vidējo caurmēru) ozolus, liepas, priedes, ošus, gobas, vīksnas, melnalkšņus un kļavas. Ja šādu koku mežaudzē nav, vispirms saglabā apses un bērzus, kā arī kokus ar lieliem un resniem zariem, dobumainus kokus un kokus ar deguma rētām.

10. Aizsargājamo koka teritorijā papildus 8. punktā uzskaitītajam aizliegts:

10.1. veikt darbības, kas var negatīvi ietekmēt aizsargājamā koka augšanu un dabisko attīstību. Ja aizsargājamais koks atrodas pilsētā vai apdzīvotā vietā, ir pieļaujama infrastruktūras vai inženierkomunikāciju izbūve vai atjaunošana, kā arī ēku rekonstrukcija;

10.2. novietot lietas (piemēram, būvmateriālus vai malku), kas aizsedz skatu uz koku, ierobežo piekļuvi tam vai mazina tā estētisko vērtību;

10.3. mainīt vides apstākļus – ūdens režīmu un koka barošanās režīmu;

10.4. iznīcināt dabisko zemsedzi.

11. Ja aizsargājamo koku nomāc vai apēno jaunāki koki un krūmi, saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas regulē koku ciršanu meža zemēs vai ārpus tām, atļauta to izciršana kopšanas vai citā cirtē aizsargājamā koka vainaga projekcijā un tai piegulošā zonā, izveidojot no kokiem brīvu 10 metru platu joslu (mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas līdz apkārtējo koku vainagu projekcijām).

12. Aizsargājamā koka nociršana (novākšana) pieļaujama tikai gadījumos, ja tas kļuvis bīstams un nav citu iespēju novērst bīstamības situāciju (piemēram, apzāgēt zarus, izveidot atbalstus), un saņemta Baldones novada domes rakstiska atļauja.

13. Ja aizsargājamais koks ir nolūzis vai nozāgēts, koka stumbrs un zari, kuru diametrs ir lielāks par 50 centimetriem, meža zemēs ir saglabājami koka augšanas vietā vai tuvākajā apkārtnē.

14. Alejas koku atļauts nocirst (novākt), ja koks kļuvis bīstams, apdraud ceļu satiksmes vai cilvēku drošību un nav citu iespēju novērst bīstamu situāciju (piemēram, apzāģēt zarus, izveidot atbalstus, izvietot norobežojošās barjeras un braukšanas ātrumu ierobežojošās zīmes). Koku nocērt (novāc) pēc Baldones novada domes koku ciršanas rakstiskas atļaujas saņemšanas.

4. Atbildība par šo noteikumu pārkāpumu

15. Atbildība par šo noteikumu pārkāpumu iestājas, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem „Dabas pieminekļiem nodarītā kaitējuma novērtēšanas un sanācijas pasākumu izmaksu aprēķināšanas kārtība” un Latvijas administratīvā pārkāpuma kodeksa normām, bet par 3. sadaļā paredzēto aizliegumu pārkāpumu Baldones novada Administratīvā komisija var piemērot naudas sodu fiziskām personām no 5 (pieci) līdz 200,- (divi simti) lati, bet par atkārtotu pārkāpumu no 20,- (divdesmit) lati līdz 250,- (divi simti piecdesmit) lati, bet juridiskām personām no 20,- (divdesmit) lati līdz 250,- (divi simti piecdesmit) lati, bet par atkārtotu pārkāpumu no 50,- (piecdesmit) lati līdz 500,- (pieci simti) lati.

5. Lēmumu pārsūdzēšanas kārtība

16. Baldones novada administratīvās komisijas pieņemto lēmumu var pārsūdzēt Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā.

6. Noslēguma jautājumi

17. Saistošie noteikumi stājas spēkā likuma „Par pašvaldībām” 45.pantā noteiktajā kārtībā.

Baldones novada pašvaldības domes
priekšsēdētāja

K. Putniņa

Baldones novada pašvaldības saistošo noteikumu Nr.6 „Par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanu, aizsardzību un izmantošanu Baldones novada pašvaldības teritorijā” PASKAIDROJUMA RAKSTS

I. Projekta nepieciešamības pamatojums		
1.	Problēmas raksturojums, kuras risināšanai nepieciešami saistošie noteikumi	Ir pieņemts Baldones novada domes lēmums par aizsargājamo dabas teritoriju (turpmāk – aizsargājamās teritorijas) izveidošanu Baldones novadā, tāpēc ir jāizstrādā vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību šajā teritorijā, tajā skaitā pieļaujamos un aizliegtos darbību veidus aizsargājamās teritorijās.
2.	Pastāvošais tiesiskais regulējums un tā būtības skaidrojums, kā arī pastāvošā tiesiskā regulējuma nepilnību raksturojums. Ja attiecībā uz norādīto problēmu nepastāv tiesiskais regulējums, tad skaidro, kādas sekas rada tiesiskā regulējuma neesamība	Baldones novadā šāda regulējuma nav bijis
II. Īss projekta satura izklāsts		
1.	Atsauce uz ārējiem normatīviem aktiem, no kuriem izriet pilnvarojums izstrādāt saistošos noteikumus	Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 13. panta trešā daļa, 17. panta trešo daļu un likuma „Par pašvaldībām” 15. panta pirmās daļas 2. punkts

2.	Saistošo noteikumu izdošanas mērķis un skaidrojums	Lai Baldones novadā būtu vienota izpratne par īpaši aizsargājām teritorijām, to izveides un izmantošanas kārtību
III. Informācija par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu		
1.	Saistošo noteikumu īstenošanas finansiālās ietekmes prognoze uz pašvaldības budžetu, pēc iespējas norādot konkrētus aprēķinus	Nav ietekmes
2.	Informācija par nepieciešamību veidot jaunas institūcijas, darba vietas, paplašināt esošo institūciju kompetenci, lai nodrošinātu saistošo noteikumu izpildi	Nav nepieciešams.
IV. Informācija par plānoto projekta ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā		
1.	Mērķgrupa, uz kuru attiecināms saistošo noteikumu tiesiskais regulējums	Visas fiziskās un juridiskās personas Baldones novada administratīvajā teritorijā
2.	Raksturojums, kā saistošo noteikumu tiesiskais regulējums ietekmēs mērķgrupu, informējot arī par to, vai tiesiskais regulējums radīs mērķgrupai jaunas tiesības, uzliks jaunus pienākumus vai nodrošinās vienlīdzīgas tiesības un iespējas, veicinās tiesību realizēšanu, uzlabos pakalpojumu pieejamību u.c.	Visiem iedzīvotājiem būs informācija par to, ka izveidoti novadā divi liegumi, kā iespējams veidot jaunus un izmantot esošos liegumus
V. Informācija par administratīvajām procedūrām		
1.	Institūcija, kurā privātpersona var griezties saistošo noteikumu piemērošanā	Baldones novada pašvaldības izpilddirektors un Vides komisija.
2.	Ja saistošo noteikumu projekts skar administratīvās procedūras, apraksta galvenos procedūras posmus un privātpersonām veicamās darbības, kā arī sniedz informāciju par to, kā piedāvātais regulējums maina līdzšinējo kārtību	Visiem iedzīvotājiem būs informācija par to, ka izveidoti novadā divi liegumi, kā iespējams veidot jaunus un izmantot esošos liegumus, kas ir pašvaldības īpašumā
VI. Informācija par konsultācijām ar privātpersonām		
1.	Sabiedrības pārstāvji, ar kuriem notikušas konsultācijas saistošo noteikumu izstrādes procesā	Vides komisija
2.	Izmantotais sabiedrības līdzdalības veids	Vides komisijas locekļi veikuši pārrunas ar iedzīvotājiem
3.	Sabiedrības pārstāvju izteiktie būtiskākie priekšlikumi vai iebildumi	Izteikta vēlme saglabāt esošo vidi novadā

Domes priekšsēdētāja

K.Putniņa